

Midfastosöndagen 2021 - (Laetare) - Åke Malander (ELBK)

Introitus Psalt 78:12-25, GT 4 Mos 20:1-13, Ep Gal 4:21.31, Ev Joh 6:1-15

Livets bröd

Vår käre Herre och Frälsare, Jesus Kristus, du som själv är det Levande Brödet som kommit ned från himmelen för att ge världen liv, kom till oss här idag och mätta oss med Livets bröd.

Vi är nu framme vid Midfastosöndagen, som mitt i fastan har något av en glädjeton över sig. Den har i bibelkalendern överskriften Livets bröd. Men evangelietexten handlar faktiskt om vanligt bröd och vanlig fisk, för vanlig hunger. Livets bröd från himmelen kommer till synes först senare i Johannes 6. Ändå behöver det inte vara fel att redan här föra in tankarna om "livets bröd".

Detta mäktiga brödunder gjorde ett djupt intryck på de närvarande, så att de tydligen ville göra honom till någon sorts kung. När Jesus dock klart avvisar att göras till kung, så visar han att undret även har ett annat och djupare syfte än att bara avhjälpa deras akuta hunger. Det kallas ett "tecken", på samma sätt som vinundret i Kana. Det betyder att det han gör vill föra dem till tro på honom, på Jesus, som själens livgivande bröd – med syndernas förlåtelse, liv och salighet.

Det framgår väl inte så tydligt hos Johannes, men när vi jämför med de de övriga evangeliernas (Matt. 14, Mark. 6 och Luk. 9) berättelse om denna händelse, så ser vi att det är mot slutet av en lång predikan vi kommer in, där han hade undervisat dem och talat med dem om Guds rike. Centrum i hans förkunnelse var naturligtvis *Han själv*, som har kommit, inte för att döma världen, utan för att världen skulle frälsas genom honom (Joh 3). Och nu är det mot aftonen och människorna måste få något att äta innan de skiljs åt för att bege sig hemåt. Liksom han genom sin predikan försett dem med brödet för det andliga livet, så förser han dem genom ett mäktigt underverk med brödet för det lekamliga livet. Därför kan vi med rätta lyfta fram denna rubrik "Livets bröd" över hela Johannes 6, och vi säger då idag:

Jesus är själv Livets bröd

Som Livets bröd sörjer han för vårt dagliga bröd

Vi känner till avvisandet av, ja domen över att vilja göra Jesus till brödkung. Så sant detta än är, så kvarstår dock det faktum att han bekymrade sig över och tog sig an åhörarnas behov av att få något att äta innan de skulle skiljas åt. När vi i dagens text ställs inför Jesu mäktiga gärning, hans skapande ord, då handlar det om yttre, lekamliga ting.

Det strömmar inte bara syndernas förlåtelse, liv och salighet ur hans heliga händer utan också föda och näring för kroppen. Det har i kyrkans historia alltid dykt upp sekter som ringaktat kroppen och det materiella som något mindervärdigt, ja rent av som något ont, och därför har man av och till kommit med påbud om fastor och späkningar och celibat och liknande. Hur bedömer då Skriften sådant? "Detta uppfattas visserligen som 'vishet' med sin självvalda gudstjänst, sin 'ödmjukhet' och sin späkning av kroppen, men det har inget värde utan är bara till för att tillfredsställa det köttliga sinnet." (Kol 2) Jesus gör inte någon sådan åtskillnad mellan andligt och kroppsligt. Vi är till hela vår varelse, till ande, kropp och själ Guds goda skapelse, och hans omsorg omfattar hela människan, så att han låter de yttre, materiella, skapade tingen tjäna våra behov i stort och smått. Detta lyfts också fram som ett tacksägelseämne i den bordsbön som Jesus och lärjungarna bad: "*Lovad vare du Herre, vår Gud, hela världens Konung, att du låter bröd framgå av jorden.*" Kroppen likaväl som själen är föremål för Guds omsorg om oss.

Dessa händer som den gången höll i gåvorna är den Allsmäktiges händer, som alltid och alltjämt, ja ännu i den dag som idag är, håller ihop hela vår tillvaro. Så vill dagens evangelietext även väcka och stärka tron att Jesus idag inte är mindre mäktig, inte mindre angelägen än den gången om sina barns behov – i såväl andligt som lekamligt avseende. Därför kan vi som lyckliga barn vända oss till vår käre himmelske Fader och förtröstansfullt be: "Vårt dagliga bröd giv oss idag, och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro." Här ber vi faktiskt först om det dagliga brödet och därefter om det andliga brödet. Han som lärde oss att be så han har även lovat att höra sina lärjungars böner.

Som Livets bröd skänker han oss det bröd som ger evigt liv

Dagen efter brödundret säger han: ”Jag är det bröd som ger liv, det bröd som har kommit ner från himmelen. Den som äter av det brödet ska leva i evighet. Och brödet jag ger är mitt kött, som jag ger för att världen ska leva.” Jesus är Ordet som blivit kött, blivit människa, och kommit till oss här på jorden och nu möter oss som den, som ”för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen ...” Han blev för oss ”det bröd som ger evigt liv” genom att han har blivit människa, blivit Gudamänniskan som blev ställd under den dom som vilade över oss, över hela människosläktet. Han har inte kommit för att döma oss utan för att vi skulle bli frälsta genom honom. Han fick bära hela världens samlade syndaskuld, och däri var även din och min syndaskuld inräknad och medtagen – och utplånad. Vem av oss kan rätt förstå och begrunda djupet och höjden och vidden av vad detta innebär? Den Evige, Odödlige går in under domen och döden – för att fria oss dödliga undan domen och döden.

*Blott du mig, Jesu, kan lära, Vad intet förnuft förstår,
Att oskuld får straffet bära, Där brottslingen strafflös går,
Att Gud sin helighet lämnat till hån,
Då ogärningsmän han friar, Men fäller sin enfödde Son.*

Så kan han lova att var och en som tror på honom ”har evigt liv och kommer inte under domen, utan har övergått från döden till livet”. Det eviga livet, som inte kan förvärfvas men som skänks som en fri, fullkomligt fri gåva ges genom syndernas förlåtelse, domens upphävande, eller som vi också brukar kalla det: rättfärdiggörelsen genom tron allena för Jesu Kristi skull. Detta är det andliga ätandet av Livets bröd, när vi tror syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ett evigt liv.

*Manna i öknen kunde ej ge livet Åt ditt folk, som det står skrivet.
Men livets bröd, som kommer ifrån ovan, Ger åt världen denna gåvan. Kyrieleison.*

Som Livets bröd skänks han åt oss i predikan och i sakramenten

Den stora folkskara som här vilar runt Jesus (och äter av brödet och fiskarna) var en lyssnande skara, som just därigenom fick ta del av Guds rikes hemlighet och härlighet; han delade med andra ord i rikt mått, ja i överfödande rikt mått, ut det andliga brödet åt dem, främst i sin predikan men även i det yttre tecknet, i det underverk han lät dem skåda. Här har vi en springande punkt i vår text. När ”Livets bröd” som ger evigt liv och räddar undan döden och domen räckes åt tron så sker det i denna dubbla gestalt: i predikan och i tecknet, i Ordet och i sakramenten, inte bara det hörda Ordet utan även det synliga, det skådade Ordet.

Brödet som bryts för rätt så naturligt tankarna till altarbordets bröd, som ju är oss givet som ett livets bröd, ”odödlighetens läkemedel”. Det är inget fel att tänka så, men där måste tanken stanna, så att vi inte läser in nattvarden i texten vid förståelsen och tolkningen av brödundret i Johannes 6. Låt oss därför då för tydlighetens skull påminna oss om att Johannes 6 **inte** handlar om nattvarden. Det ätande och drickande som Jesus här talar om är trons ätande och drickande, och den som inte har det har inte livet i sig, men den som har det har evigt liv. Jesus säger också: ”Mina ord är ande och liv”. I Ordet, i predikan ges hela saligheten; den som hör och tror evangelium är salig. Om man å andra sidan vill utesluta varje tanke på Herrens Heliga Nattvard här, så kan ju det innebära att man tänker alltför strikt och snävt åt andra hållet. Här var det förvisso vanligt bröd för kroppens behov, för det timliga livet. Men det är inte alls orimligt och långsökt att när vi ser detta brödunder också låta tankarna gå till det ojämförligt mycket större brödundret som skedde i den natt då han blev förrådd. Och det bröd- och vinunder som då skedde det sker på nytt så ofta Kristi församling firar Herrens Heliga Nattvard. Jesus ger oss sina sakrament genom eller med det livgivande Ordet och skänker oss ”detta är min kropp, utgiven för er – till syndernas förlåtelse”. Han som själv är Livets bröd och som efter sitt löfte är med oss alla dagar, han räcker oss också varje dag Livets bröd genom Ordet, det lästa och hörda Ordet, men även som sakrament, genom det skådade Ordet. Läs, lyssna, ät och drick – och tro hans ord och löfte: ”Den som kommer till mig skall jag aldrig någonsin kasta ut”. Det är visst och sant. Amen.

När jag en gång skall sluta Uti din famn mitt lopp, Låt mig ditt blod få njuta Tillika med din kropp! De kunna väl bevara Till liv min kropp också. Min själ får hemåt fara, min hydda skall uppstå.